

Kalveren eerste weken bij de koe voorkomt diarree

Praktijkervaring uit Finland

Diarree bij de kalveren. Niets hielp. Dat was de reden dat de Finse Cecilia Rydbeck het advies van haar veearts opvolgde om de kalveren de eerste weken bij de koe te laten. Sindsdien komt kalverdiarree vrijwel niet meer voor op haar bedrijf. Hoewel in Nederland wordt geadviseerd koe en kalf na de geboorte te scheiden, vanwege onder meer para-tbc, valt deze kalveropfok op gesloten en para-tbc-vrije bedrijven ook hier te overwegen.

Door ir. Leonie Heutinck (ASG) en ir. Monique Bestman (Louis Bolk Instituut)

Het melkveebedrijf van Cecilia Rydbeck ligt op ongeveer een uur rijden van Helsinki. Het is een bijzonder bedrijf, want al tien jaar worden hier de kalveren pas gespeend op drie tot vier weken. Inmiddels wil Rydbeck niet anders meer.

Met 95 melkkoeien (Ayrshire-Holstein) is het bedrijf groot; een gemiddeld Fins bedrijf heeft er maar 20. Het bedrijf is oud. Er wordt al sinds 1920 melkvee gehouden. Eerst aangebonden, maar sinds 1973 in een loopstal. Toen haar grootvader vijftien jaar geleden stierf, was Rydbeck de enige erfgename. Het was voor Cecilia Rydbeck, ze had alleen ervaring met paarden en honden, een grote ommekeer in haar leven. Het houden van melkvee ging aanvankelijk niet van een leien dakje. Ze kreeg meteen te maken met diarree bij de kalveren. Die kregen stro en melk met speenemmers, maar wat er ook aan gedaan werd, niets hielp. Haar dierenarts stelde voor de kalveren voortaan bij de koeien te laten. Rydbeck had geen ervaring met melkveehouderij en stond onbevooroordeeld tegenover dit voorstel. Zij was alleen bang dat er iets met de kalveren zou gebeuren. Toen het eerste kalf bij de moeder bleef, heeft ze er dan ook de hele dag achterangelopen, ervan overtuigd dat het kalf op

de één of andere wijze zou verongelukken. Er gebeurde echter geen ongelukken. Dat is inmiddels tien jaar geleden. En nu bestaat er voor Rydbeck geen andere manier meer van kalveropfok.

Ook goed voor koe

Hoewel deze manier van opfokken in eerste instantie bedoeld was om de gezondheid van het kalf te vergroten, vindt zij dat ook de koeien er wel bij varen. Die bewegen en vreten meer en de melkgift is hoger. De gemiddelde koe op het bedrijf is goed voor 9.000 kg melk per jaar met 4,3 procent vet en 3,4 procent eiwit. De koeien hebben minder vaak last van mastitis. „Zolang koe en kalf samen zijn, is er in elk geval geen mastitis”, aldus de veehouder. „Een aangekochte koe, afkomstig van een grupstal en niet gewend om te lopen, ziet zich nu gedwongen achter haar kalf aan te lopen en krijgt zo beweging.” Beweging ziet ze als dé pijler waarop de gezondheid van haar vee-

stapel rust.

Jaarrond kalven de koeien af. Na de geboorte verblijven koe en kalf de eerste twee, drie dagen in een hok met stro. Daarna gaan ze de kudde in. 's Zomers en 's winters komen de koeien buiten, ook de kalveren. Rydbeck heeft sinds het najaar van 2001 twee DeLaval-melkrobots. En als de koeien hun melkbeurt afwachten, spelen de kalveren met elkaar. „De kalveren kunnen prima overweg met de roostervloer in de stal.”

De scheiding tussen koe en kalf, die plaatsvindt op een leeftijd van drie, vier weken (daarna wordt de derving van melkgeld in relatie tot kosten voor melkpoeder te duur), lijkt voor de koe erger dan voor het kalf. De koeien loeien na de scheiding zo'n anderhalve dag, terwijl de kalveren in een apart deel van de stal zich prima vermaken met de andere kalveren.

Volgens Rydbeck drinken de kalveren bij hun moeders zo'n 10 à 15 liter melk per dag. Na de

scheiding krijgen ze via een drinkautomaat ongeveer twaalf liter, tot ze twee maanden zijn. Daarnaast voert zij onbeperkt hooi, snijmaïs en krachtvoer. De gezondheid van de kalveren, waar het allemaal om begon, is prima. Rydbeck kent op het bedrijf geen diarree en luchtweginfecties meer. Deze aandoeningen ziet zij echter nog wel bij aangekochte kalveren, ook als die van een 'goede' boer komen. Hoewel Rydbeck haar kalveropfok als ideaal ziet, kleeft er toch ook een nadeeltje aan: „De koeien die als kalf bij de moeder zijn gebleven, zijn meestal wat wilder en minder makkelijk te hanteren. Maar echte problemen levert dat niet op.”

FINSE KALVEROPFOK

Kalveren blijven de eerste drie tot vier weken bij de koe.

Foto: ASG